Rapport

RoadMap for improving the quality and responsiveness of VET – Theory and Practice

Kurrikula për Materialet e Trajnimit:

Zhvillimi i Aftësive të Gjelbra

Numri i Marrëveshjes së Projektit: 101183369

Bashkëfinancuar nga Bashkimi Evropian

Financuar nga Bashkimi Evropian. Pikëpamjet dhe opinionet e shprehura janë megjithatë vetëm të autorit/autorëve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht ato të Bashkimit Evropian ose të Agjencisë Ekzekutive për Arsimin dhe Kulturën e Bashkimit Evropian (EACEA). As Bashkimi Evropian e as EACEA nuk mund të

Detajet e Projektit

Programi:	Erasmus+
Veprimi Kryesor:	Grante me shumë të plotë ERASMUS
Titulli i Projektit:	**Udhërrëfyes për përmirësimin e cilësisë dhe reagimit të AFP-së – Teori dhe Praktikë**
Akronimi i Projektit:	RAPORT
Numri i Marrëveshjes së Projektit:	101183369
Data e fillimit të projektit:	01/01/2025
Data e përfundimit të projektit:	31/12/2027

Detajet e dorëzimit

Paketa e Punës Nr.:	3
Titulli i Pakos së Punës:	**Zhvillimi i Përbashkët i Kurrikulave dhe Materialeve për aftësitë e gjelbra dhe dixhitale të nxënësve (duke përfshirë një komponent të fortë të të nxënit të bazuar në punë) - Mësim elektronik asinkron**
Detyrë e Paketës së Punës Nr.:	T3.3
Titulli i Detyrës së Paketës së Punës:	Zhvillimi i përbashkët i kurrikulave dhe materialeve të trajnimit (mësim elektronik asinkron) për të trajnuar dhe certifikuar nxënësit mbi aftësitë e gjelbra, dixhitale dhe sipërmarrëse (si aftësi transversale)

Koordinator:

MMC Mediterranean Management Centre

Partnerët:

ПРИВРЕДНА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ПОДРУЧНА ПРИВРЕДНА КОМОРА БАЊА ЛУКА

CYPRUS CERTIFICATION COMPANY

DIMITRA educational organization

CCIT

CETEOR

Asnor
Associazione Nazionale Orientatori

ACT -CENTER

Bashkëfinancuar nga Bashkimi Evropian

Financuar nga Bashkimi Evropian. Pikëpamjet dhe opinionet e shprehura janë megjithatë vetëm të autorit/autorëve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht ato të Bashkimit Evropian ose të Agjencisë Ekzekutive për Arsimin dhe Kulturën e Bashkimit Evropian (EACEA). As Bashkimi Evropian e as EACEA nuk mund të mbahen përgjegjëse për to.

Partneri Përgjegjës për Zhvillimin

Asnor
Associazione Nazionale Orientatori

Detajet e versionit

Numri i Versionit	Data e botimit
3	23/10/2026

TABELA E PËRMBAJTJES

1. HYRJE 5

2. QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT 6

2.1. QËLLIMI 6

2.2. OBJEKTIVAT 6

2.3. LISTA E TEMAVE 8

2.4. TEKNIKAT E TRAJNIMIT TË PËRDORURA 11

2.5. VLERËSIMI I MODULIT 11

1. Hyrje

Ky kurrikul bazohet në Kornizën Evropiane të Kompetencave për Qëndrueshmëri (GreenComp) dhe i përgjigjet drejtpërdrejt nevojave të tregut të punës të identifikuara në Raportin Agregues RAPPORT.

GreenComp ofron një referencë të përbashkët për ofruesit e arsimit dhe trajnimit për të mbështetur nxënësit në zhvillimin e njohurive, aftësive dhe qëndrimeve të nevojshme për të menduar, planifikuar dhe vepruar me empati, përgjegjësi dhe kujdes për planetin. Është i organizuar në katër fusha kompetencash dhe dymbëdhjetë kompetenca të ndërlidhura, duke e bërë të përshtatshëm për hartimin e kurrikulës, vlerësimin dhe zhvillimin e mikrokredencialeve.

Dëshmitë nga punëdhënësit në të gjitha vendet partnere tregojnë se kompetencat e gjelbra vlerësohen gjithnjë e më shumë kur ato lidhen me ndikimin praktik organizativ, veçanërisht në lidhje me reduktimin e mbeturinave, efikasitetin e burimeve, optimizimin e logjistikës, pajtueshmërinë me standardet mjedisore dhe aftësinë për të aplikuar dhe filluar praktikat e gjelbra në operacionet e përditshme.

Në përgjigje të kësaj, kjo kurrikulë miraton një qasje të bazuar në kompetenca, të orientuar drejt vendit të punës dhe gjithëpërfshirëse, të përafruar me GreenComp, përshkruesit e Nivelit 5 të EQF-së dhe kërkesën RAPPORT për të zhvilluar materiale transversale, modulare dhe asinkrone të përdorshme në sektorë të ndryshëm të AFP-së.

Programi është hyrës në natyrë dhe synon të shoqërojë çdo program të AFP-së. Është gjithashtu i hartuar për të qenë i rëndësishëm nga ana kulturore, i ndjeshëm ndaj gjinisë dhe gjithëpërfshirës për nxënësit nga prejardhje të ndryshme socioekonomike, me gjuhë të kuptueshme, shembuj të vendeve të punës që mund të lidhen me njëri-tjetrin dhe skenarë të ndryshëm sektorialë.

2. Qëllimi dhe objektivat

2.1. Qëllimi

Qëllimi i këtij programi trajnimi është të zhvillojë kompetenca të gjelbra të aplikuara në përputhje me Kornizën Evropiane të Kompetencave për Qëndrueshmëri (GreenComp), duke iu përgjigjur drejtpërdrejt nevojave të tregut të punës të identifikuara në Raportin Agregues RAPPORT.

Programi forcon aftësinë e nxënësve për të kuptuar sfidat e qëndrueshmërisë dhe për t'i përkthyer ato në sjellje të përgjegjshme në vendin e punës, përmirësime praktike dhe veprime bashkëpunuese, duke mbështetur punësimin, përshtatshmërinë dhe performancën e orientuar drejt qëndrueshmërisë në Nivelin 5 të KEK-ut.

2.2. Objektivat

Në fund të trajnimit, nxënësit do të jenë në gjendje të:

Për sa i përket njohurive:

1. Përcaktoni qëndrueshmërinë si një kompetencë transversale në AFP dhe identifikoni katër fushat e kompetencës së GreenComp.
2. Përshkruani prioritetet kryesore të qëndrueshmërisë që lidhen me vendet e punës, komunitetet dhe sektorët e AFP-së.
3. Shpjegoni ndërlidhjet midis dimensioneve mjedisore, sociale dhe ekonomike të qëndrueshmërisë.
4. Klasifikoni çështjet e qëndrueshmërisë sipas vlerave, kompleksitetit, të ardhmes dhe perspektivave të veprimit.
5. Shpjegoni rolin e të menduarit sistematik, të menduarit kritik dhe formulimit të problemeve në vendimmarrjen që lidhet me qëndrueshmërinë.
6. Identifikoni parimet e ekonomisë rrethore, parandalimit, ripërdorimit, riparimit dhe konsumit të përgjegjshëm.

7. Përshkruani lidhjet midis qëndrueshmërisë, drejtësisë, përfshirjes, përgjegjësisë ndërgjeneracionale dhe respektit për natyrën.
8. Shpjegoni rëndësinë e shkrim-leximit të së ardhmes, përshtatshmërisë dhe të menduarit eksplorues në tranzicionet e qëndrueshmërisë.
9. Njihni rolin e iniciativës individuale, veprimit kolektiv dhe pjesëmarrjes qytetare ose organizative në promovimin e qëndrueshmërisë.

Për sa i përket aftësive:

1. Aplikoni një këndvështrim të qëndrueshmërisë në situatat e vendit të punës për të identifikuar rreziqet, joefikasitetin dhe mundësitë për përmirësim.
2. Analizoni problemet që lidhen me qëndrueshmërinë duke shqyrtuar lidhjet midis veprimeve, palëve të interesuara dhe proceseve.
3. Vlerësoni informacionin, pretendimet dhe praktikat në vendin e punës për të dalluar zgjedhjet e qëndrueshme nga ato të paqëndrueshme.
4. Organizoni sfidat e qëndrueshmërisë duke identifikuar shkaqet, efektet, aktorët dhe përgjigjet e mundshme.
5. Zgjidhni zgjidhje të përshtatshme për reduktimin e mbeturinave, efikasitetin e burimeve dhe operacionet e përditshme më të gjelbra.
6. Përdorni të menduarit rrethor dhe parandalues për të përmirësuar detyrat rutinë në vendin e punës dhe përdorimin e burimeve.
7. Krahasoni skenarë alternativë të ardhshëm dhe propozoni hapa realistë drejt sjelljeve më të qëndrueshme.
8. Përshtatni sjelljet dhe vendimet në përgjigje të pasigurisë, ndryshimit dhe kompromiseve që lidhen me qëndrueshmërinë.
9. Zhvilloni veprime të thjeshta bashkëpunuese të gjelbra në vendin e punës ose në kontekste trajnimi.
10. Hartoni një plan veprimi në shkallë të vogël për të adresuar një çështje të qëndrueshmërisë në një kontekst praktik.

Sa i përket qëndrimeve:

1. Vlerësoni përgjegjësinë, kujdesin dhe përkushtimin ndaj mjedisit, komunitetit dhe brezave të ardhshëm.
2. Tregoni gatishmëri ndaj ndryshimit të zakoneve të paqëndrueshme dhe miratimit të zgjidhjeve alternative.
3. Mbështetni drejtësinë, përfshirjen dhe përgjegjësinë e përbashkët në vendimet që lidhen me qëndrueshmërinë.
4. Tregoni kuriozitet dhe gatishmëri për të mësuar nga perspektiva të ndryshme mbi sfidat e qëndrueshmërisë.
5. Tregoni angazhim proaktiv në promovimin e zgjedhjeve më të gjelbra në jetën e përditshme dhe në kontekstet e vendit të punës.
6. Vlerësoni bashkëpunimin dhe pjesëmarrjen si kushte kyçe për një tranzicion të qëndrueshëm.

2.3. Lista e temave

Tema 1 - Hyrje në Qëndrueshmëri dhe GreenComp

- Hyrje në qëndrueshmëri dhe GreenComp
- GreenComp si korniza evropiane e kompetencës për qëndrueshmëri
- Katër fushat e kompetencës së GreenComp dhe dymbëdhjetë kompetencat
- Përdorimi i kurrikulës në të gjitha vendet përmes një kuadri të përbashkët dhe përshtatjes lokale
- Çfarë do të thotë qëndrueshmëria në praktikë në arsim, punë dhe jetën e përditshme
- Qëndrueshmëria si një kompetencë transversale për të gjithë sektorët, rolet dhe vendet
- Pse kompetencat e gjelbra janë të rëndësishme për punësimin dhe performancën organizative
- GreenComp si organizator i kurrikulës për të nxënit, mësimdhënien dhe vlerësimin
- Katër fushat e kompetencës si një udhëtim mësimor nga vlerat dhe të kuptuarit te e ardhmja dhe veprimi
- Një këndvështrim i thjeshtë për qëndrueshmërinë në vendin e punës
- Përfshirja, drejtësia dhe respekti për diversitetin në edukimin për qëndrueshmëri
- Qëndrueshmëria në sektorë të ndryshëm dhe kontekste të zakonshme të punës
- Nga ndërgjegjësimi te veprimi praktik i gjelbër

Tema 2 - Vlerat, Drejtësia dhe Natyra

- Vlerësimi i qëndrueshmërisë dhe roli i vlerave në zgjedhjet profesionale
- Mbështetja e drejtësisë përmes barazisë, drejtësisë dhe përgjegjësisë ndërgjeneracionale
- Promovimi i natyrës dhe njohja e njeriut si pjesë e natyrës
- Vlerat personale, sociale dhe ekologjike në qëndrueshmëri
- Përfshirja sociale dhe tranzicioni i gjelbër
- Reflektim etik në zgjedhjet e përditshme dhe rutinat në vendin e punës
- Njohja e tensioneve midis komoditetit, kostos dhe qëndrueshmërisë
- Përgjegjësia ndërgjeneracionale dhe të menduarit afatgjatë
- Respekt për natyrën, ekosistemet dhe speciet e tjera
- Një kontroll i thjeshtë vendimesh i bazuar në vlera
- Nga ndërgjegjësimi te veprimi i bazuar në vlera

Tema 3 - Të menduarit sistematik, të menduarit kritik dhe formulimi i problemeve

- Pse problemet e qëndrueshmërisë janë komplekse
- Të menduarit sistematik dhe analiza e pjesëve, marrëdhënieve, modeleve dhe reagimeve
- Kujt i kushton vëmendje të menduarit sistematik në praktikën e vendit të punës
- Të menduarit kritik dhe vënia në pikëpyetje e supozimeve, pretendimeve, provave dhe rutinave
- Pyetje që mbështesin të menduarit kritik
- Formulimi i problemit dhe rëndësia e përcaktimit të qartë të sfidës
- Një sekuencë praktike e formulimit të problemeve
- Hartimi i palëve të interesuara në çështjet themelore të qëndrueshmërisë
- Përdorimi i provave për të kuptuar joefikasitetet dhe ndikimet
- Mbetjet, energjia, logjistika dhe përdorimi i burimeve si sisteme
- Gabime të zakonshme të analizës në zgjidhjen e problemeve që lidhen me qëndrueshmërinë

Tema 4 - E ardhmja, përshtatshmëria dhe të menduarit eksplorues

- Shkrim-leximi për të ardhmen dhe aftësia për të imagjinuar dhe përdorur të ardhme të ndryshme

- Të menduarit përtej afatit të shkurtër në vendimet për qëndrueshmëri
- E ardhmja e mundshme, e mundshme dhe e preferuar
- Përshtatshmëria në përgjigje të ndryshimit, pasigurisë dhe provave të reja
- Çfarë kanë tendencë të bëjnë punëtorët e adaptueshëm
- Të menduarit eksplorues dhe eksperimentimi i strukturuar
- Një cikël eksplorimi në shkallë të vogël
- Hyrje në ekonominë rrethore
- Parime rrethore të përditshme, të tilla si zvogëlimi, ripërdorimi, riparimi dhe ripërcaktimi i tyre.
- Duke parë proceset në vendin e punës nga një perspektivë përmirësimi
- Balancimi i kompromiseve në vendimmarrjen për qëndrueshmërinë
- Kreativiteti dhe inovacioni për zgjidhje të qëndrueshme

Tema 5 - Praktikat e Gjelbra në Operacionet e Përditshme

- Nga kompetenca në praktikën e përditshme
- Reduktimi i mbeturinave në aktivitetet rutinë
- Ku shfaqen shpesh mbeturinat në operacione
- Efikasiteti i burimeve në përdorimin e materialeve, energjisë dhe ujit
- Efikasiteti i energjisë dhe ujit me fjalë të thjeshta
- Logjistikë e qëndrueshme dhe optimizim operacional
- Pajtueshmëria mjedisore dhe përgjegjësia e punonjësve
- Masa parandaluese për të zvogëluar ndikimet negative
- Prokurimi i qëndrueshëm në terma të përditshëm
- Përdorim i përgjegjshëm i materialeve të konsumueshme
- Zakone të gjelbra në zyra, punëtori, laboratorë dhe shërbime
- Identifikimi i praktikave të paqëndrueshme
- Monitorimi i përmirësimeve të thjeshta të qëndrueshmërisë
- Si aftësitë e gjelbra përmirësojnë performancën organizative

Tema 6 - Veprimi për Qëndrueshmëri

- Pse veprimi ka rëndësi në të nxënit dhe praktikën e qëndrueshmërisë
- Iniciativa individuale në vendin e punës dhe veprimi i përditshëm i qëndrueshmërisë
- Veprim kolektiv dhe përgjegjësi e përbashkët
- Agjencia politike në terma të thjeshtë
- Tre nivele të veprimit të qëndrueshmërisë: vetja, ekipi ose organizata, komuniteti ose qytetari
- Nga ndërgjegjësimi pasiv në kontributin aktiv
- Mobilizimi i të tjerëve përmes shembullit dhe komunikimit
- Duke punuar me palët e interesuara, kolegët dhe komunitetet
- Krijimi i planeve të veprimit në shkallë të vogël
- Barrierat ndaj ndryshimit dhe mënyrat për t'u përgjigjur në mënyrë konstruktive
- Kapërcimi i rezistencës përmes zgjidhjes së përbashkët të problemeve
- Angazhim personal dhe planifikim përmirësimi
- Duke vepruar për qëndrueshmëri përmes veprimeve realiste dhe bashkëpunuese

2.4. Teknikat e trajnimit të përdorura

☒Leksion

☒Pyetje dhe përgjigje

☒Ushtrime

☐Stuhi idesh

☒Studimi i rastit (Skenarë të Bazuar në Vendin e Punës)

2.5. Vlerësimi i Modulit

- Një mjet vlerësimi i të nxënit përmes një testi me zgjedhje të shumëfishta (10 pyetje)